

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenic daily
in the United States.
Issued every day except
Sundays and Holidays.

NEW PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1898, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 97. — ŠTEV. 97.

NEW YORK, MONDAY, APRIL 26, 1909. — PONEDJELJEK, 26. MAL. TRAVNA, 1909.

VOLUME XVII. — LETNIK XVII.

Penarejeni jednodolarski bankovci v New Rochelle.

Roosevelt v Afriki.

Na prvem lovju.

VLADINI DETEKTI SO NAŠLI NA TISOČE PONAREJENIH JEDNODOLARKSIH BANKOVCEV.

Pri tem se prijeli in odvedli v zapor neko žensko, jednega dečka in 3 moške.

ITALIJANI.

V New Rochelle, N. Y., so vladini detekti prijeli včeraj večer tri moške, jedno žensko in jednega dečka, kateri vso so obdolženi, da so ponarejeni jednodolarski bankovce. Poleg teh bankovcev so ponarejali tudi petdolarske. Aretovanci so: Salvatore in Maria Sarca, njun 13letni sin Luigi, José P. Fernandez in Battista Nasario. Tekom zadnjih treh mesecev je prišlo v countyju Westchester na tisoče ponarejenih dolarjev in petakov v promet. V New Rochelle so najbolj krožili petaki in policija, da je dolgo časa trudila, predno je prišla na sled ponarejencem denarja. Sarea in njegova žena sta denar običajno menjavala tako, da sta v raznih prodajalnicah kupovala razne malenkosti in tu sta plačevala vodno s ponarejenimi petaki. Fernandez in Nassario sta stanovata pri imenovanem dvojici. Oba sta imela na Union St. nek urad in denara sta imela vedno v izobilju. Prvi je trdil, da je vedeževalec, drugi pa, da kupuje z zemljišči. V uradu teh ljudi je policija zaplenila veliko skrbno pripravljeno. Roosevelt s svojim spremstvom, je dosegel semkaj včeraj popoludne. V Kapiti Plains so ostavili vlak le Roosevelt in njegovo spremstvo, dočim je governer Jackson zajedno z drugimi vladimi uradniki potoval domov med tamošnjimi domaćini.

Kapiti Plains, angl. izt. Afrika, 24. aprila. Theodore Roosevelt je srečno dosegel na lovišču in je minolo noč v prvici prebil na prostem v šotoru. Blizu tuk. železniške postaje so napravili veliko taborišče, na katerem so postavili šotor za bele in zamore. V minole noči je Roosevelt tudi v prvici slišal rjojenje levov, katerih dosedaj v divjinji še ni videl. Ker je nedavno deževalo, je zemlja ozelenjena, tako, da je pričakovali obilega lava. Navadne divjadične je sedaj v izobilju, in z lovom se takoj prične.

Posebni vlak, s katerim je potoval Roosevelt s svojim spremstvom, je dosegel semkaj včeraj popoludne. V Kapiti Plains so ostavili vlak le Roosevelt in njegovo spremstvo, dočim je governer Jackson zajedno z drugimi vladimi uradniki potoval domov med tamošnjimi domaćini.

Bejrut, Sirija, 24. aprila. Fanatični mošmedane so pokiali vse kristjanške može armenškega prebivalstva v Antiohiji. Na tisoč armenških vodov in sirot je sedaj v tamošnji pokrajini, ktere nimajo niti najpotrebejših sredstev in ktere tudi ne morejo oditi v druge kraje.

Položaj v Alexandretti je še vedno kritičen. Mesto Bejan se še vedno drži napram arabskim rodovom, kteri so prišli v bližino. Iz mesta nihče več ne more.

V Bejrutu je še mir, toda napetost med mošmedanskim in kristjanškim prebivalstvom je zelo velika.

Semkaj je dosegel vojaštvo in oblasti store vse, da vzdrže mir in red. Mnogi ljudi je běžalo v Libanon. Roosevelt je dospela angleška križarka Diana.

Alexandretta, 24. aprila. Semkaj dosegel beguni proračo, da so vse vasi v okolici Alexandrette razdeljene požgane. Oni Armejni, ki se se rešili, bivajo sedaj na prostem. Danes je nesrečnikom pričakovali najhujšega, kajti mošmedani jih bodo najbrže napadli. Mnogo begunov je prišlo tudi v Halep; vse so v velikem pomanjkanju.

Rooseveltova ekspedicija šteje štiri nadzornike, devet nosilev pušk, dvanaest dobro oboroženih stražarjev, dve nosilev v devet konjev.

Od Rooseveltove družbe ne sme nihče drugi streljati na leve, kakor je Roosevelt v njegov sin.

Razvlak je Roosevelt videl vse polno divjadične, med ktero je bilo kacih dvajset ziraf, razne antelope, noji in mnogo manjše divjadične.

Napad z bombo.

Chicago, Ill., 24. aprila. Na zapadnej strani mesta so nepoznani zločinci z bombo razdeljali neko novo, da nedodelano stavbo. Razstrelbo je bilo slišati daleč na okrog in ljudje, ki stanjujejo v bližini, so popadali iz svojih postelj. Delaveci, ki so delali pri imenovanem stavbi, so nedavno pritočili štrajkati in policija je mnenja, da je razstrelbo pripisati tem delavcem.

Dobra kupčija.

Burlington, N. J., 24. aprila. Frederick Adams v tukajnjem mestu je napravil izvrstno kupčijo. V hiši Mrs. Biggs je namreč na javni dražbi kupil star kovček, za katerega je plačal 40 centov. Ko je prinesel domov kovček, je našel v njem tajni predalček in v njem je bilo \$165. Kovček je bil prej last Christophera Biggsa, ki je že pred leti umrl. Bil je dokaj premožen, toda hranilnica ni zaupala.

Denarje v staro domovino

pošljiamo

\$ 10.35 50 kron.
\$ 20.55 100 kron.
\$ 41.10 200 kron.
\$ 102.75 500 kron.
\$ 205.00 1000 kron.
\$ 1820.00 5000 kron.

Poštarna je včeta pri teh vstopih. Denar se nakazane vstopi popolnoma izplačajo brez vinarnja oblikice.

Nade denarne pošljitve izplačuje s. p. poštud kraslini vred v IL do dne.

Denarje nam pošliti je najboljši kadar \$ 200.00 v gotovini v pripravu ali registriranem poštu, vsele smotre po "Domestic Postal Money Order" ali po "New York Bank Draft".

FRANK SAKKE CO.

46 Cortlandt St., New York, N. Y.
6104 St. Clark Ave., N. H.
Slovenčina, USA.

Postavne določene velikost ženskih klobukov.

V DEŽELI INKOV.

V Južni Ameriki so našli mesto, ki je bilo že na stoletja zgubljeno.

—

Is Južne Amerike se je vrnil v New York dr. William Hiram Bingham, ki predava na vseuniverzitetu Yale in potoval po Južni Ameriki v znanstvene namene. V Južni Ameriki je obiskal staro mesto Inkov, imenovan Chogqueuean, o katerem se štiristo let ni nitičas vedelo. Mesto, čeprav ime bi se glasilo o našči "zibeljka zlate", se nahaja v eru venskih Andah in sicer 13,000 čevljev nad morsko gladino. Tamkaj so Inki skrili svoje zaklade, ko so pred divjimi Španci bežali v gorovje. Da se pride do onega mesta, je treba potovati od starega glavnega mesta Inkov, Cuzer, ves tečen o nevarnem gorskem terenu. Ono mesto se Inki prvič zgradili najbrže v svetu obrambe, s katero so se branili proti Indijancem, ki bivajo še vedno ob izvoru reke Maračon. Vse zgradbe v najdenem mestu so izdelane iz kamna, ki je sidiano s cementom. Hic je so večinoma jednodostopne. Tu se nahaja še mnogo vodovodnih rezervoarjev, kateri vso so že dobro obhranjeni. Mesto je na treh straneh obdan z velikanskih globodinami, tako, da se mu je skrajno težko bližiti. Dr. Bingham je moral jecati nad 1000 milij daleč, predno je prišel v pozabljeni mesto in zoper nazaj v civilizacijo.

O klanju kristjanov

v Malej Aziji.

PRVA NOČ, KTERO JE PREBIL ROOSEVELT NA PROSTEM V SVOJEM ŠOTORU.

—

Rooseveltova ekspedicija je prišla srečno v dolino Kapiti.

—

NA LOKOMOTIVI.

—

Kapiti Plains, angl. izt. Afrika, 24. aprila. Theodore Roosevelt je srečno dosegel na lovišču in je minolo noč v prvici prebil na prostem v šotoru. Blizu tuk. železniške postaje so napravili veliko taborišče, na katerem so postavili šotor za bele in zamore. V minole noči je Roosevelt tudi v prvici slišal rjojenje levov, katerih dosedaj v divjinji še ni videl. Ker je nedavno deževalo, je zemlja ozelenjena, tako, da je pričakovali obilega lava. Navadne divjadične je sedaj v izobilju, in z lovom se takoj prične.

Posebni vlak, s katerim je potoval Roosevelt s svojim spremstvom, je dosegel semkaj včeraj popoludne. V Kapiti Plains so ostavili vlak le Roosevelt in njegovo spremstvo, dočim je governer Jackson zajedno z drugimi vladimi uradniki potoval domov med tamošnjimi domaćini.

Kapiti Plains, angl. izt. Afrika, 24. aprila. Theodore Roosevelt je srečno dosegel na lovišču in je minolo noč v prvici prebil na prostem v šotoru. Blizu tuk. železniške postaje so napravili veliko taborišče, na katerem so postavili šotor za bele in zamore. V minole noči je Roosevelt tudi v prvici slišal rjojenje levov, katerih dosedaj v divjinji še ni videl. Ker je nedavno deževalo, je zemlja ozelenjena, tako, da je pričakovali obilega lava. Navadne divjadične je sedaj v izobilju, in z lovom se takoj prične.

Posebni vlak, s katerim je potoval Roosevelt s svojim spremstvom, je dosegel semkaj včeraj popoludne. V Kapiti Plains so ostavili vlak le Roosevelt in njegovo spremstvo, dočim je governer Jackson zajedno z drugimi vladimi uradniki potoval domov med tamošnjimi domaćini.

Kapiti Plains, angl. izt. Afrika, 24. aprila. Theodore Roosevelt je srečno dosegel na lovišču in je minolo noč v prvici prebil na prostem v šotoru. Blizu tuk. železniške postaje so napravili veliko taborišče, na katerem so postavili šotor za bele in zamore. V minole noči je Roosevelt tudi v prvici slišal rjojenje levov, katerih dosedaj v divjinji še ni videl. Ker je nedavno deževalo, je zemlja ozelenjena, tako, da je pričakovali obilega lava. Navadne divjadične je sedaj v izobilju, in z lovom se takoj prične.

Posebni vlak, s katerim je potoval Roosevelt s svojim spremstvom, je dosegel semkaj včeraj popoludne. V Kapiti Plains so ostavili vlak le Roosevelt in njegovo spremstvo, dočim je governer Jackson zajedno z drugimi vladimi uradniki potoval domov med tamošnjimi domaćini.

Kapiti Plains, angl. izt. Afrika, 24. aprila. Theodore Roosevelt je srečno dosegel na lovišču in je minolo noč v prvici prebil na prostem v šotoru. Blizu tuk. železniške postaje so napravili veliko taborišče, na katerem so postavili šotor za bele in zamore. V minole noči je Roosevelt tudi v prvici slišal rjojenje levov, katerih dosedaj v divjinji še ni videl. Ker je nedavno deževalo, je zemlja ozelenjena, tako, da je pričakovali obilega lava. Navadne divjadične je sedaj v izobilju, in z lovom se takoj prične.

Posebni vlak, s katerim je potoval Roosevelt s svojim spremstvom, je dosegel semkaj včeraj popoludne. V Kapiti Plains so ostavili vlak le Roosevelt in njegovo spremstvo, dočim je governer Jackson zajedno z drugimi vladimi uradniki potoval domov med tamošnjimi domaćini.

Kapiti Plains, angl. izt. Afrika, 24. aprila. Theodore Roosevelt je srečno dosegel na lovišču in je minolo noč v prvici prebil na prostem v šotoru. Blizu tuk. železniške postaje so napravili veliko taborišče, na katerem so postavili šotor za bele in zamore. V minole noči je Roosevelt tudi v prvici slišal rjojenje levov, katerih dosedaj v divjinji še ni videl. Ker je nedavno deževalo, je zemlja ozelenjena, tako, da je pričakovali obilega lava. Navadne divjadične je sedaj v izobilju, in z lovom se takoj prične.

Posebni vlak, s katerim je potoval Roosevelt s svojim spremstvom, je dosegel semkaj včeraj popoludne. V Kapiti Plains so ostavili vlak le Roosevelt in njegovo spremstvo, dočim je governer Jackson zajedno z drugimi vladimi uradniki potoval domov med tamošnjimi domaćini.

Kapiti Plains, angl. izt. Afrika, 24. aprila. Theodore Roosevelt je srečno dosegel na lovišču in je minolo noč v prvici prebil na prostem v šotoru. Blizu tuk. železniške postaje so napravili veliko taborišče, na katerem so postavili šotor za bele in zamore. V minole noči je Roosevelt tudi v prvici slišal rjojenje levov, katerih dosedaj v divjinji še ni videl. Ker je nedavno deževalo, je zemlja ozelenjena, tako, da je pričakovali obilega lava. Navadne divjadične je sedaj v izobilju, in z lovom se takoj prične.

Posebni vlak, s katerim je potoval Roosevelt s svojim spremstvom, je dosegel semkaj včeraj popoludne. V Kapiti Plains so ostavili vlak le Roosevelt in njegovo spremstvo, dočim je governer Jackson zajedno z drugimi vladimi uradniki potoval domov med tamošnjimi domaćini.

Kapiti Plains, angl. izt. Afrika, 24. aprila. Theodore Roosevelt je srečno dosegel na lovišču in je minolo noč v prvici prebil na prostem v šotoru. Blizu tuk. železniške postaje so napravili veliko taborišče, na katerem so postavili šotor za bele in zamore. V minole noči je Roosevelt tudi v prvici slišal rjojenje levov, katerih dosedaj v divjinji še ni videl. Ker je nedavno deževalo, je zemlja ozelenjena, tako, da je pričakovali obilega lava. Navadne divjadične je sedaj v izobilju, in z lovom se takoj prične.

Posebni vlak, s katerim je potoval Roosevelt s svojim spremstvom, je dosegel semkaj včeraj popoludne. V Kapiti Plains so ostavili vlak le Roosevelt in njegovo spremstvo, dočim je governer Jackson zajedno z drugimi vladimi uradniki potoval domov med tamošnjimi domaćini.

Kapiti Plains, angl. izt. Afrika, 24. aprila. Theodore Roosevelt je srečno dosegel na lovišču in je minolo noč v prvici prebil na prostem v šotoru. Blizu tuk. železniške postaje so napravili veliko taborišče, na katerem so postavili šotor za bele in zamore. V minole noči je Roosevelt tudi v prvici slišal rjojenje levov, katerih dosedaj v divjinji še ni videl. Ker je nedavno deževalo, je zemlja ozelenjena, tako, da je pričakovali obilega lava. Navadne divjadične je sedaj v izobilju, in z lovom se takoj prične.

Posebni vlak, s katerim je potoval Roosevelt s svojim spremstvom, je dosegel semkaj včeraj popoludne. V Kapiti Plains so ostavili vlak le Roosevelt in njegovo spremstvo, dočim je governer Jackson zajedno z drugimi vladimi uradniki potoval domov med tamošnjimi domaćini.

Kapiti Plains, angl. izt. Afrika, 24. aprila. Theodore Roosevelt je srečno dosegel na lovišču in je minolo noč v prvici prebil na prostem v šotoru. Blizu tuk. železniške postaje so napravili veliko taborišče, na katerem so postavili šotor za bele in zamore. V minole noči je Roosevelt tudi v prvici slišal rjojenje levov, katerih dosedaj v divjinji še ni videl. Ker je nedavno deževalo, je zemlja ozelenjena, tako, da je pričakovali obilega lava. Navadne divjadične je sedaj v izobilju, in z lovom se takoj prične.

Posebni vlak, s katerim je potoval Roosevelt s svojim spremstvom, je dosegel semkaj včeraj popoludne. V Kapiti Plains so ostavili vlak le Roosevelt in njegovo spremstvo, dočim je governer Jackson zajedno z drugimi vladimi uradniki potoval domov med tamošnjimi domaćini.

Kapiti Plains, angl. izt. Afrika, 24. aprila. Theodore Roosevelt je srečno dosegel na lovišč

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)
FRANK SAKNER, President.
VICTOR VALJAVEC, Secretary.
DORIS BENEDEK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and
address of above offices: 88 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

Te isto velja tudi na Ameriko in
"Slovenic" 35.00
" pol leta 1.50
" isto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York 2.00
" Evrope za vse isto 4.50
" " pol leta 2.50
" " pol leta 1.75
" Evrope poljubno skupno tri številke,
"GLAS NARODA" izhaja vsak dan in
vsebinski nadzor in pravniček.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Owned every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.
Advertisement on agreement.

Dopisni brez podpisna in osobnosti se ne
odstavljajo.
Denar na se "Magoviti poljubiti po
Money Order".
Pri spremstvu kralja naročnikov
predmet, da se nam tudi prejšnje
naučnički naznani, da hitrejše naj-
lepo naslovita.
Dosežen in posluševanje naredite naziv:
"GLAS NARODA"
88 Cortlandt Street, New York City,
Tel. 4887 Cortlandt

Bojevita mirljubnost.

Človek lahko postane lastnik mnogih tovarij za izdelovanje železnih in jeklenih izdelkov, ne da bi bil radi tega tudi dober državnik in politik, kajti takozvanih vsestranskih žemljev je le malo na svetu. Glavna napaka pri tem pa je, da si mnogo ljudi baš to domislijo in da vsled tega hočejo v svetu igrati tudi tako ulome, ne da bi bili kedaj v takih prilikah, ki bi jih v to sili.

Znanejši milijardar Andrew Carnegie nihče ne sili nastopati v javnosti vedno z novimi teorijami o svetovni politiki, ktere v ostalem sploh ni smatrat resnim, kajti teh teorij sploh ni mogoče kedaj uresničiti. Čemu torej nastopa mož, ki je na polju praktičnosti dosegel več, kakor marsodi drugi na svetu, pred človeštvo, katero skuša pridobiti za svoje nepraktične teorije in ideale? Morda le radi tega, da se javnost z njim ob vsakej mogoči priliki bavi. V vrstah onih ljudi, kteri bi radi ves svet razdrožili, tako, da bi vse nadaljnje vojsko bilo povsem izključene in da bi vladal med vsemi narodi na svetu mir, je Andrew Carnegie vedno prvi. Pri zadnjem zborovanju mirovne družbe v New Yorku je Carnegie zahvalil, naj bi se Zgodnjene države pridobil za to, da bi zajedno z drugimi deželami protestoval proti nepristem povečavanju angleške vojne mornarice, kajti tako povečavanje sili tudi druge države, da skrbe za povečanje svojih vojnih mornaric, ki so potem vedno pripravljene za pričetek vojne.

Zamore li pripravljenost ali pa neprispomljivost na vojno končno dovesti do vojne, je tukaj stranskega pomena, kajti uvaževati moramo, da se, odkar je nastalo na zemlji človeštvo, vedno vršile vojne med posezanimi narodnostmi in da bode tudi v nadalje tako ostalo. Gotova stvar je pa tudi da se z vmešavanjem v zadeve drugih ljudstev pri slednjih nesicah ne doseže, nego le zameri v estokrat tudi sovraživo. In baš tako vmešavanje zahteva sedaj Mr. Carnegie.

Kake bi bile posledice takega "protesta"? Anglija in vsaka druga država bi tak protest jednostavno zavrnila in potem bi bili tam, kjer smo sedaj. Anglija je prisiljena na morje se priravnati, ali hoče še v nadalje obdržati svoje pomorsko prvenstvo, to tem bolj, ker se tudi njenova sovražnica Nemčija priravila.

DOPISI.

Denver, Colo.

Spoštovani gospod urednik:

Prosim, da priobrite teh par vrstic. Naznani imam žalostno novice, da mi je namreč moj edini brat Josip Debeve umrl in sicer dne 5. aprila v Portlandu, Colo. Pokojnik je bil navadno tukaj v Denverju, a dne 12. marca t. l. je šel za delom v Portland. Tam mu ni bila sreča mila, ker kmalu, ko je prišel v omenjeno mesto, je obolel za pljučnico in pa v dnevi premulin. Prepeljal smo ga semkaj v Denver, kjer mu je društvo sv. Jozefa št. 21 J. S. K. J. priredilo dobro pogreb, kterege tudi je udeležilo precejšnje število članov. Udeležilo se je tudi precejšnje število članov. Ta razmera je imel današnji francoski revolucionarni sindikalizem svoje predhodnike.

Marksistični kolektivisti so si prideli osvajevati strokovne organizacije drugo za drugo; na strokovnem kongresu v Lyonu leta 1886 so zmagali privi v ostali v večini tudi na nadaljnem kongresu v Montluconu dne 1887, Bordeaux 1. 1888 in še na kongresu v Calais 1. 1890.

Politična stranka Marksistov je vladala po strokovnih organizacijah. Manjšina jej je delala prva leta hudo opozicijo, a ta odpor je imel le negativen pomen, dokler se niso vse elementi, ki niso bili za politiko v strokovnih organizacijah, leta 1892 združili v ustavnih takozvano Fédération des Bourses du Travail de France (F. B. T.), t. j. Zvezdu delavskih borz na Francoskem. Te borze so bile navadne delavskie posredovalnice, ki so jih vodili v ustavnih delavci iz svoje srede. Dajali so brez posebnim podporo in tudi potrino v takem kraju, kjer je primanjivalo delavcev. S tem so in regulirajo še danes vse delavski trg na Francoskem in je bil 36 let star. Bodite mi lahka svobodna zemlja!

Pokojnik zapušča tukaj dve hčerki komaj 17 mesecev stare in žaljivo vodo v jake slabem gmotnem položaju, v starej domovini pa žaljivo starše. Pokojnik je bil doma v Borovnicu (Petriče) na Notranjskem in je bil 36 let star. Bodite mi lahka svobodna zemlja!

Objednem pa prosim vse tiste, ki so bili tukaj v Denverju pri pokojniku na stanovanju in hrani ter mu še kaj dolgujejo, da bi plačali njegev sogropi, ker sedaj je sirota v resnici potreba. Vse pošiljajte na se naslove: 4626 Humboldt St., Denver, Colo.

Zalujoči brat Ivan Debeve.

Pueblo, Colo.

Cenjeni gospod urednik:

Sporočati Vam imam, da tukajšnji Slovenec tudi na političnem polju dobro napredujemo, kajti v mestu za stopstvo je bil pri zadnjih volitvah izvoljen Slovenec Jurij Železnikar, ki je kandidiral kot kandidat demokratične stranke. Njegov nasprotnik, kandidat republikanske stranke, je bil tudi Slovan in sicer Slovak, ki je na rezultatu manjšino propadel.

Mr. Železnikar je naslednji nasprotnik rokavca Mt. Majorja, ki je bil tekmo zadnjih štirih let alderman tukajšnjega mesta. V mestno zastopstvo so bili izvoljeni štirje republikanci

in tudi major je republikanec, dočim so ostali demokrati.

Te dni so našli na zeleničkem tiražu nekoga kacih 27 let starega moža, o katerem se je najprej mislilo, da se je napil in zaspal, toda, ko je prišla na lice mesta policija, se je dognalo, da je mrtev. Umor je tukaj povsem izključen, kajti na truplu ni bilo nikake poškodbe. Kasneje so našli v njegovem župi ostanki strupa, s katerim si je končal življenje. O njegovej identiteti ni bilo mogoče nitesar dognati.

Kriza tukaj še vedno gospodari in oni časi, ki so preje vladali, se na nihče način neneči vrnilo. Kljub temu se na način mladenici marljivo žemljo. Tukaj vlada še vedno zima in niti travje neče zeleniti.

Pozdrav vsem Slovencem v deželi svobode, Glasu Naroda pa obilo na predika. J. Koder.

Red Lodge, Mont. Enjeno nednjištvo:

Slovenec je v našem kraju zelo malo, temveč je pa bratov Hrvatov in tudi mnogo Fincev je tukaj. Vsi se bavimo s pridobivanjem trdega premoga. Pri nas se še precej dobro dela, toda delo se le težavno doli. Vsled tega ni svetovati hoditi semkaj za delom.

Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike!

Ivan B. Zapristavski.

Aldridge, Mont.

Spoštovani gospod urednik:

Od raznih rojakov sem dobil v novejšem času pismena vprašanja, da jim naznam, kako se pri nas dela in radi tega, da se javnost z njim obvladai med vsemi narodi na svetu mir, je Andrew Carnegie vedno prvi. Pri zadnjem zborovanju mirovne družbe v New Yorku je Carnegie zahvalil, naj bi se Zgodnjene države pridobil za to, da bi zajedno z drugimi deželami protestoval proti nepristem povečavanju angleške vojne mornarice, kajti tako povečavanje sili tudi druge države, da skrbe za povečanje svojih vojnih mornaric, ki so potem vedno pripravljene za pričetek vojne.

Vse drugo je pri nas v najlepšem rednu. Podpora društva lepo napravljeno, kar nam svedoči o zavedanju rojakov.

K sklepnu mojega dopisa pozdravljam rojake in rojakinje širom svobodne Columbije, Glasu Naroda pa obilo naročnikov in predplačnikov.

Gibanje delavcev na Francoskem.

Zmaga delavskih strokovnih organizacij nad politično organizacijo. Prehodniki sindikalizma.

Strokovna društva se izpočetka vsled neugodnih postav niso mogla povpeti do posebne višine. Šela ministerstvo Waldeck-Rousseau je izdal leta 1884 tak društveni zakon, da je bil nadaljnji razvoj delavskih strokovnih organizacij tudi na Francoskem možen. Njih delovanje se je velikokrat krizalo in bilo ovirano po političnih strankah in tudi po socijalističnih.

Ta revolucionarna struja je odgovarjala precej tudi splošnemu razpoloženju francoskega delavstva, vsej revolucionarnej tradiciji Francoske. Politični mož jim je bila vedno pre "légalitaire". Izra Prondhonovih časov, ko je zbornica zavrgla vse njegev predlog, med temi celo slovit predlog o organizaciji kredita, se je polastil delavstva nekak anarhističen duh in v vsej svoji bojni je govoril s preziranjem in mržnjo o "politici".

V teh razmerah je imel današnji francoski revolucionarni sindikalizem svoje predhodnike.

Marksistični kolektivisti so si prideli osvajevati strokovne organizacije drugo za drugo; na strokovnem kongresu v Lyonu leta 1886 so zmagali privi v ostali v večini tudi na nadaljnem kongresu v Montluconu dne 1887, Bordeaux 1. 1888 in še na kongresu v Calais 1. 1890.

Politična stranka Marksistov je vladala po strokovnih organizacijah. Manjšina jej je delala prva leta hudo opozicijo, a ta odpor je imel le negativen pomen, dokler se niso vse elementi, ki niso bili za politiko v strokovnih organizacijah, leta 1892 združili v ustavnih takozvano Fédération des Bourses du Travail de France (F. B. T.), t. j. Zvezdu delavskih borz na Francoskem. Te borze so bile navadne delavskie posredovalnice, ki so jih vodili v ustavnih delavci iz svoje srede. Dajali so brez posebnim podporo in tudi potrino v takem kraju, kjer je primanjivalo delavcev. S tem so in regulirajo še danes vse delavski trg na Francoskem in je bil 36 let star. Bodite mi lahka svobodna zemlja!

Pred par meseci je Mr. Littauer delil svojim prijateljem in znancem gumbe s Shermanovo silko in tem povodom je pozival ljudi, naj si de nejo gumbe na sukne, kajti Sherman postane podpredsednik. Tedaj je Littauer dobro vedel, kaj je govoril. Sherman je podpredsednik Zjed. držav in poleg tega tudi Littauerjev dober prijatelj. Sherman se je namreč že pred volitvami izjavil proti reformi tarifa, kajti on ni bil pristaž revidije, temveč pristaž carine na rokovic.

* * *

Pred par meseci je Mr. Littauer delil svojim prijateljem in znancem gumbe s Shermanovo silko in tem povodom je pozival ljudi, naj si de nejo gumbe na sukne, kajti Sherman postane podpredsednik. Tedaj je Littauer dobro vedel, kaj je govoril. Sherman je podpredsednik Zjed. držav in poleg tega tudi Littauerjev dober prijatelj. Sherman se je namreč že pred volitvami izjavil proti reformi tarifa, kajti on ni bil pristaž revidije, temveč pristaž carine na rokovic.

* * *

V letu 1897, ko so uveli sedanji tarif, je tudi Littauer svetoval vladni poskrbi za to, da se povrači carina na rokovic. Tedaj je dosegel, da se je carina na možke rokovic počivala na štiri dolarje pri ducatu. Na podlagi tega tarifa je potem Littauerjeva trgovina tako napredovala, da kontroliра sedaj 80% vse trgovine in obrti rokovic v republiki.

Sedaj predlaga, naj se na jednak način postopa tudi z ženskimi rokovicami, česar posledica bude, da bude Littauer "zaslužil" nadaljnje milijone na račun žensk.

Skrajno slabo znamente republike je, ako se vsa bremena nalagajo sironščinom slojem prebivalstva potom varnostne carine, kateri je taka, da je uvoz izključen, kajti tako se ustvarjajo trutci, od katerih je vse prebivalstvo odvisno.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNÍK!

Glavni branitelj in prvi teoretik generalne stavke je bil tedaj znameniti govornik Aristide Briand, kasnejši naučni minister, potem justični in v karibskih delih pod trepetliko. Trdno prepičan, da se ona bila blagovna doba ljudi povrne na vsak način jutri, se je slednji umiril in zaprl v spanju oči, saj je ponavljalo v kraniku za dej za njim že tretjekrat zapeli, naznanjajoč gospodinjam in služnjikom, da solučice se vstaja iz svojih rožnatih blazin ter opominjajoč jih, da bi tudi one vstale.

Toda ona se že jutri spreobrne, dalje tega ne vdriči! si je ponavljalo Lukáš in se pri tem, da bi se utolačil, zopet spominjal na one večere ob potoku pod trepetliko. Trdno prepičan, da se ona bila blagovna doba ljudi povrne na vsak način jutri, se je slednji umiril in zaprl v spanju oči, saj je ponavljalo v kraniku za dej za njim že tretjekrat zapeli, naznanjajoč gospodinjam in služnjikom, da solučice se vstaja iz svojih rožnatih blazin ter opominjajoč jih, da bi tudi one vstale.

A znotol se je Lukáš v svojem trdem prepičanju, da se Vendulka poskrbi za prihodnjega dne. Storila je drugega dne isto, kar dan prej.

Trdno je vztrajala pri svojem mnenju, da sedaj pred poroko med njo ne sme biti poljubov, ker bi s tem neda pokojnici mirno počivati, ki je ravnica moralna oditi s tega sveta, da bi tu ona dva mogla skupno uživati srečo.

Kdo pa so imele strokovne organizacije pravzaprav troje osrednjih organov: Glavno zvezo (C. G. T.), Zvezo borz (F. B. T.) in leta 1894 ustanovljeni Komite za stavke (C. G. G.).

Fernand Pelloutier, zadnji teoretik sindikalizma, se je trudil na vso moč, da bi dosegel zdaj zjednjenje vseh delavskih strokovnih organizacij. Pelloutier je umrl leta 1901, ne da je mogel dočakati uresničenje te svoje želje. Šele eno leto po njegovem smrti so rojili pogajanja toliko uspeha, da je bil odkriti modrovozjanje: "Zlape na srečo" in "Zlape na srečo". Lukáš zopet zavrl, ker bi si mislil o svoji nevesti, nič prav mu ni ugajalo njenega modrovozjanja: ali kako jo odvrniti od tega, ko mu ni pustila veljaviti niti jedne besede, ki jo je izreklo proti njenim razlogom? Zlape na srečo niso mogeli z njo prav nič opraviti; da bi pa osto nastopil proti njej, tega si ni upal, ker jo je imel preveč rad. Poskušal je torej s prošnjami. Ali ona mu ni dovolila niti tedaj, ko jo je prosil za poljubov, ne morda iz ljubezni, temveč, po njegovem mnenju, samo radi tega, da bi se mu spolnila volja.

Lukáš zopet zavrl, ker bi si mislil o svoji nevesti, nič prav mu ni ugajalo njenega modrovozjanja: ali kako jo odvrniti od tega, ko mu ni pustila veljaviti niti jedne besede, ki jo je izreklo proti njenim razlogom? Zlape na srečo niso mogeli z njo prav nič opraviti; da bi pa osto nastopil proti njej, tega si ni upal, ker jo je imel preveč rad. Poskušal je torej s prošnjami. Ali ona mu ni dovolila niti tedaj, ko jo je prosil za poljubov, ne morda iz ljubezni, temveč, po njegovem mnenju, samo radi tega, da bi se mu spolnila volja.

— Saj vendar nisi malo otrok



Katol. Jednota.

Ustanovljana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA

URADNIKI:

FRANK MEDOG, predsednik, 9483 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
IVAN GERM, podpredsednik, P. O. Box 57, Braddock, Pa.
GEORGE L. BROZICH, glavni tajnik, P. O. Box 424, Ely, Minn.
MARK KERŽIŠNIK, pomočni tajnik, L. Box 383, Rock Springs, Wyo.
IVAN GOVŽE, blagajnik, Box 105, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

ALONZI VIRANT, predsednik nadzornega odbora, Cor. 10th Ave. & State St., So. Lorain, O.
IVAN PRIMOŽIČ, drugi nadzornik, P. O. Box 641 Eveleth, Minn.
MICHAEL KLOBOČAR, tretji nadzornik, 115 — 7th St., Calumet, Mich.

POROTNI ODBOR:

IVAN KERŽIŠNIK, Predsednik porotnega odbora, P. O. Box 138, Scranton, Pa.
IVAN N. GOSAR, drugi porotnik, 5312 Butler St., Pittsburgh, Pa.
IVAN MERHAR, tretji porotnik, Box 95, Ely, Minn.

Vrbovnik: DR. MARTIN J. IVEC, 711 N. Chicago St. Joliet, Ill.

— — —

Krajevna društva naj blagovolijo pošiljati vse dopise, premembe udov in druge listine na glavnega tajnika: GEORGE L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn., po svojem tajniku in nobenem drugom.

Danarske pošiljalitve naj pošiljajo krajevna društva na blagajnika: JOHN GOUZE, P. O. Box 105, Ely, Minn., po svojem zastopniku in nobenem drugom. Zastopniki krajevnih društev naj pošiljajo duplikat vsekih pošiljalitv tudi na glavnega tajnika Jednote.

Vse pritožbe od strani krajevnih društev Jednote ali posameznikov naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora: IVAN KERŽIŠNIK, Box 138, Scranton, Pa. Prirejani morajo biti natančni podatki vsekih pritožb.

Društveno glasilo je "GLAS NABODA."

Drobnosti.

KRANJSKE NOVICE

Najden zaklad. Dne 7. aprila je Janez Kisovec v Dol. Straži pri Novem mestu izkopal v svojem vinogradu pri reguliranju loncev denarja, srebrnih telarjev in zlatnikov v velikosti krone. Na enem telarju je letnica 1521. Vinograd je vedno last te rovine in bil je večkrat kopan, a se naključno doslej ni prišlo na sled.

Ogenj v Spodnji Ščiki. Ogenj je bil 10. aprila ob pol 11. dop. v Sp. Ščiki. Zgorel je hlev in šupa z drvmi nasprem "kamenite mize".

Umor. Dne 10. aprila zjutraj so nadali na poti med Dravljami in St. Vidom ubitega 60 let starega posestnika Andreja Tome in Dravlj. Poleg mrtvega je ležal leseni kol. Jeli uboj ali roparski umor, še ni znano. Tome je imel navadno, da se je po gostinah med družbo zelo rad pobahal z denarjem in ni izključeno, da bi tega ne bil kdaj opazil kak nepoklican.

PRIMORSKE NOVICE

Drago plačana salubrijenost. Dne 9. aprila se je vrnila pred porotnim sodiščem v Trstu glavna obravnava proti 64 let starji Evi Lovričič, beračici in Račic pri Podgradu, radi gojnjive v znesku okoli 40.000 krov na skoko 60 let stare posestnice Helene Karletzky na Reki. O dejstvu smo svoj čas poročali. Beračica Lovričič je spoznala, da stari gospoj je vedno ni zarjavila mladostna ljubezen do upokojenega finančnega svetnika Ludvika Fila, ki nosi tudi že lepo breme 76 let. Beračica se je ponudila, da ji pridobi golobek — z darovi. Slabounca Karletzki je na to pristala in poslala izvoljenec po obtoženki: celo posteljo, oblike, perila, zlato uro in verižico, dva prstana, finih smodk, vrednostnih papirjev in denarja, skupaj v vrednosti okoli 40.000 krov. Potem pa je stara reva šla k Fili, da vidi uspehl svojih darov. Fila pa vso stvar ni nitesar vedel. Karletzki se je zatekla k policiji, ki je dala beračico arretirati. Načil so ji na domu le malo prigoljili in reči. Obtoženka se zagovarja, da ni kritič. Izročene jí darove je nosila k Fili, a neki jih neznan njegov priatelj ji je na potu rekel, naj jih izroči njemu. Istemu neznanemu je izročala tudi vse poznaje pošiljatelj. Čez nekaj časa ji je skoro vse vrnil, še da Fila noče nitičesar sprejeti. Obenem pa da ji je prepovedal povrniti kaj starki, sicer da jo ustrelji. Ker je dognano, da so tudi druge osebe skrbile bogato stanko in da so jo oškodovali vse skupaj za okroglo 200.000 krov, je sodni dvor sprejel predlog braniteljev, naj se izvedejo nove preiskave, ki morda doženo, da je bila Karletzki tako lahkoverna, da ni trebalo posebne prebirisanosti, da se jo ogoljula. Na ta način bi se seveda kaznivost obtoženke znatno znižala. Karletzki je med tem zadobil mir sreva v grob. Obtoženko brkone z ogrom na njeno starost do

Brezvestnost pri prodaji mleka. V Mariboru sta nedavno nemadoma preiskovala dva uradnika deželne preskuševalnice mleko, in sicer na cesti proti Leitersberku. Preko 70 obrotov sta zgrabilo, ki so imela ali pokvarjeno ali z vodo zmešano mleko.

Gozdni požar. Blizu Stibinga pri Građen je pogorelo 6 oralov mladega lesa, smrek, borov in raznih listovcev. Gasilo je 6 požarnih bramb, ki so po peturnem delu ogenjomejile. Jeden požarnik se je hudo opekel. Ogenj je nastal poleg železnične proge v sredini iz stroja. Škoda je precejšnja.

Ustrelil se je v Ptiju 24letni mesarski pomočnik Kriščič iz Građen. Imel je razmerje z neko natakarico, katera ga pa ni marala. Fantu je šlo tako do srca, da je šel prostovoljno v smrt.

Iz Celja. Iti je moral najemnik v "Stadt Wien" po svetu s trebuhom za kruhom. Gostilna v zadnjem času ni več uspevala. Tudi posledica glasovitega neškrga gospodstva v Celju.

RAZNOTEROSTI

Dijačka banka. V Moskvi predava na vseuniverzitetno finančno znanost znan profesar Ivan Ozerov. Nedavno je izkoristil neko svojo misel, s ktero se je že dolgo bavil. Ustanovil je "Dijačko banko", ki bo vsem vseuniverzitetnikom dovoljeval kredit in posojila pod tako ugodnimi pogoji.

Glavnica obstoji iz štipendij in darov in znača tri milijone rubljev. Ruskih vseuniverzitetnih dijakov je do 40.000 in dve tretjini sta jih revnih.

Praktična iznajdba za denarni promet. Neki uradnik nemške državne banke je odkril nekaj posebnega. Nasel je, da se zamore 1000 posameznih novevec takoj razdeliti na 10 žakličev, da se lahko vsako poljubno plačevanje do 1000 K izvrši, ne da bi bilo treba odpreti niti enega moščnika. Razdelitev se mora izvršiti nato: 1, 2, 4, 8, 16, 32, 64, 128, 256, 489 = 1000. Ako se hoče plačati n. p. 777 K, tedaj treba plačati zaključek — 489, 256, 32. Ni izključeno, da dobi to odkritje za denarni promet praktičen pomen.

Po povratku iz ječe umoril je svojo ženo posestnik Andrej Sarkozi, ki je sedel pet let v ječi v Segedinu. Žena mu je pa medtem postala nezvestna in mu je to ob povrtni hladno priznala. Mož je pa je izpeljal v bližnji gozd, češ, da bosta delila denar, ki ga ima zakopan denar. Res so našli potem zakopan denar na določnem kraju. Na prostoru, kjer je zakopal Sarkozi denar, je ženo razsekala na kose in se sam javil soši.

Slovensko veliki petek. Praga, 9. aprila. "N. L." pišejo: Neveslo je v slovenskem svetu. Obe neodvisni srbski državi sta se pravkar pokorili sodnini velesili, velika Rusija ječi pod sramoto, kjeri je je zadal njena diplomacija, žalostni pruski in ruski pritisk na Poljske se nadaljuje, Slovaki zdlibujejo pod težko peto, s kerojim je brezobjarni Maďar stopil na tlinik, na Hrvatskem divja Rauchov despotizem, Slovenci in mi Čehi smo razdrobljeni na razne stranke, ki se bore med sabo na nož, kakor nalača, da bi triumfajoči tem ložje zmagoval nad nami ter nas kulturno in gospodarsko za desetletja potisnil nazaj. Pred diktatom nemškega Dunaja se nista samo pokorili mali srbski državci, marveč celo silna Rusija. Kje je torej sila slovanstva? Kje je strašni panslavizem, pred katerim kriče dunajski in peščanski žurnalisti: Kričaj ga, kričaj ga! kakor pred davnimi stoletji njihovi pradej pred Pilatovo palajo. Zmagna Aehrenthalova je znova ukrepala slovensko zavest po vseh zemljah, kjer prebivajo Slovani. In če imamo danes slovenski veliki petek, je odvisno samo od nas, da končno poravnamo svoje notranje spore in da vznikni po velikem petku tudi da nas dan vstajenja.

V zavetništvu za stare vojake v Budimpešti se so upri veteranci ter zatevrali odstranjev načelnika polkovnika Krudy, ker jih je za vsak najmanjši prestopek kruto kaznoval.

Pobegnil je iz Solnograda profesor francoske Pierre Ries, kjer je vodil močno obiskovan šolo za francosko. Zapustil je nebroj dolgov ter izjavil, da ni bil profesor marveč inteligent francoski kroški pomoršnik, ki se je naveličal vbatadi iglo.

Dne 12. sušča je bila izvolitev slovenskega podlanca dr. Ivana rezlavljajevna. Dr. Milan Ivanka, kandidat slovenske narodne stranke, je bil izvoljen 3. aprila leta 1907 za okraj Pezinok na Ogrskem. Dobil je 1011 glasov, njegov protikandidat dr. Demeter Mihalje 983 glasov. Menda je znano, kako se vršijo volitve na Mažarskem proti opoziciji in zlasti proti slovaškim kandidatom je dovoljno vse. Pri pezinških volitvah so proti dr. Ivanka delali vsi administrativni, okrajski in občinski uradi; več nego 300 orožnikov je "vzdrževalo red". Glavni trnavski "služnici" je obozadol nad sto oseb na denarno kazneni zavojil tega, ker so ga v govtišči ali na cesti zavplili "Evi Ivanka" ali pa "abecu Demeter". Orožniki so vzdrževali red tako, da ljudje so se bali iziti iz hiš. Samega dr. Ivanka so izgnali iz občine, ko je obiskoval svoje volivce. Isto se je zgodilo poslancu Skričaku in dr. Blahu, ko sta pomagali organizirati volitve. Navdzie vsem nasilstvom je slovaško ljudstvo glasovalo "za našo slovenčinu" in v dr. Ivanka je zmagal z 28 glasov. Mažaroni so zoper izvolitev vložili priziv. Kako je verifikacijski odsel, ki sestavlja iz samih Mažarov, razpravil je v sodišču dr. Ivanka, dokazuje sledenje okolnosti. Predsednik verifikacijskega odselka Arpad Szentivanyi se je "palam et publice" izrazil, da dr. Ivanka kot potomen stare plenitenske rodbine že zavoljil tega, ker je vstopil v narodnostni klub, bi bilo treba ustreliti. Potem takem seveda ni čuda, da je bila izvolitev razveljavljena in dr. Ivanka obsojeni plačati vse stroške in sicer zastopniku tožiteljev N. L. 137 kron in svojem lastnem zakovorniku 5000 krov. Nova volitev v pezinškem okraju je bila že razpisana, Slovaki bodo potem volili dr. Ivanka.

Kje je moj brat FRAN KRIVEC? Pred enim letom sva skupaj delala v Colorado. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mu budem zelo hvalezen. — Luka Krivec, 24 junija 1907.

Kje je moj brat RUDOLF BARIČ? Doma je iz Sodovec št. 28, fara Stari trg. Zadnjič je bival na Eveleth, Minn. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, za kar mu budem zelo hvalezen, ali pa naj se sam oglassi. — Luka Krivec, 184 34th St., Pittsburgh, Pa.

Kje je JOŽE BEZEK? Doma je iz Semiča št. 20 na Dolenjskem. Prosim cenjene rojake, kuor mi naznani natančno o njem, da je živ ali mrtav, dobi \$500 nagrade. — Joseph Scharabon, 415 W. Michigan St., Duluth, Minn.

Iščem mojega brata ANTONA BISTAN. Pred 10 leti je šel v Ameriko iz Vraneža pri Celju. Nastanil se je v Clevelandu, O. Šest let že nisem slišal o njem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mu budem zelo hvalezen. — Michael Bistan, P. O. Box 198, Granville, Ill.

Ka vsebine tujih oglašev na odgovorno ne upravitelje ne ureditelje.

dem mesecev ječe in 3000 krov globo.

Zaprav so v Bruslju nabiralca milijarov za katolike, ktere je seveda ohranil zase. — Pri njem so dobiti 50.000 frankov.

NA PRODAJ

Radi odhoda v stari kraj prodam HIŠO in LOT.

Hisa je z enim nadstropjem in dobitvami \$20 najemnine, poleg tega pa še sam s svojo drukino notri stanovanje. Lot je širok 39 čevljev in leži na vogalu trgovske ulice. V podobi stoji dovoljenje za vsako trgovino, a najboljše za gostilno. Hisa stoji bolj nazaj pri Alley in naprej je lot prazen. Jaz bi delal hišo, pa se dobil dedično po starših, za katero sploh nisem znal celih 43 let.

Ceno pove lastnik: Ivan Nemanič.

3801 Cedar St., Indiana Harbor, Ind. (21-29-4)

OPOMIN

Vse one, ki mi kaj dolgujejo, oponzorim, da se gotovo v teku enega meseca zglašajo ter storijo svojo dolžnost. Jaz nameravam odpotovati v staro domovino.

Anthony Marinčič,

8101 Astoria Road, S. E., (22-26-4) Cleveland, Ohio.

ISČE SE

mlado dekle za v gostilni. Natančnejša pojasnila dobiti pri:

Mrs. Frances Jartz,

5320 Washington St., Denver, Colo. (24, 26 & 28 — 4)

V HAVRE

(francoska proga)

29 aprila La Touraine.

6 maja La Lorraine.

13 maja La Provence.

20 maja La Savoie.

27 maja La Touraine.

3 junija La Lorraine.

10 junija La Provence.

17 junija La Savoie.

24 junija La Lorraine.

V HAMBURG

(Hamburg Am. Linie)

29 aprila Deutsche.

13 maja Philadelphia.

V SOUTHAMPTON

(Americas Linie)

1 maja St. Louis.

8 maja Philadelphia.

WHITE STAR LINE

(V Southampton)

5 maja Majestic.

12 maja Oceanic.

19 maja Teutonic.

26 maja Adriatic.

V padisahovej senci.

Spisal Karol May.

ČETRTA KNJIGA.

V balkanskih soteskah.

[Nedeljavljeno]

"Se zgoditi jutri, kakor hitro budem imel dovolj časa." "Jas imam pa že zdaj čas, katerga pa jutri ne budem imel." "To me ne briga. Naprej!"

Kjaja zamahne z roko proti potoku. Sedaj pa pride mali hadži Halef k njemu, mu pokaže, kakor je to njegova navada, svoj bič in ga vpraša: "Ti si toraj kjaja te vasi?"

"Da."

"Si li že kadaj videl kak tak bič?"

"Že večkrat."

"Si li morda tudi že kaj tacega čutil?"

"Kako pa misliš?"

"Mislim le sledče: Ako rečeš temu sidiju, efendiju in emiru, ki je moj prijatelj in tovariš, le še jedno neujudno besedico, potem te s tem bičem tako nabijem po obrazu, da boš misil, da je tvoj radovnič nos poslata močja sultana Murada, katerga naj Alah blagoslov. Misliš morda, da smo prišli v Kababo, da gledamo tebe in tvoje dostojaštvo? Ali morda meniš, da mislimo, da je kak kjaja najlepši človek na svetu? Videli smo že korave halape in goljufe z odrezanimi nosovi, kjer so bili vsekakor lepih kakor ti! Čemu ti je dal Alah krive noge in ručke bradavice na nos? Morda za to, da te odlikuje pred drugimi pravovernimi? Čuvaj se mojo jazo in paži se mojega srca! — kajti s tem bičem sem ukrotil že povsem drugačne lopove, kakor si ti!"

Kjaja se bolj čudi, kakor boji. Nekaj časa ogleduje Halefa od nog do glave in potem reče:

"Človek, ali si znored?"

"Ne; toda, ako se hočeš seznaniti s kakim norem, potem poglej v vodo in videl bodeš sebe. Le kak norec se namreč zamore predzrni na svor način ravnat z mojim efendijem, mogočnim emirom hadži Kara ben Nemzijem."

"Kedo pa si ti?"

"Jas sem hadži Halef Omar bej, čuvatelj nedožnih, osvetnik krvicne in gospodar vseh krajev, kakor daleč sije naše sonce."

Dokler kjaja sedaj v resnici ne ve, kako naj se zadriči, tak vtis je napravi na Halefa. Končno se okrene zopet k meni in pravi:

"Efendi, si li v resnici tako ugleden?"

"Morda ne izgledam tako?" vprašam ga strogim glasom.

"Ingleščak že kakor kak emir; toda tega moža si tako preganjaj, da se jo ubil."

"Tenu je sam krov."

"Cenna!"

"Ukradel mi je konja in potem sem mu sledil, da mu ga zopet očravnem."

"Dosedim Ismilana naj bi kradel konje?"

"Ali morda ne verjamem, kaj pravi moj efendi?" vpraša ga Halef in stopi bližje. Pri tem seže zopet po svojem biču.

"Ne, niti malo ne dvomim", odvrne hitro kjaja. "Toda zamore li efendi dokazati, da je konj v resnici njegova last?"

"Evo dokaza!"

Halef prime pri tem za svoj bič, jaz pa pokažem na Sahafu in rečem:

"Vprašaj Sahafu! On dobro ve, da je konj moj."

"Kako naj ve; saj te ne pozna, ker si tuječ."

"On me pozna in me je videl na tem konju."

"Jeli to res?"

"Da", odvrne Sahaf.

Kjaja se prikloni in reče:

"Verjamem; toda efendi vsejedno moraš iti z menoj na dom."

"Kedjetnik?"

"Mo povsem, temveč le na pol."

"Bohoh! Ktero polovico pa hočeš aretovati? Kajti druga nima časa iti s teboj, ker mora daleč jazdati."

Sedaj me prične začudeno gledati, dočim se prične na bregu zbrani prebivalci iz Kabača glasno smejati. Vsled tega jim jezno zakriči:

"Cenna se smejete? Vi ljudje, vi podaniki in sužnji! Ali ne veste, da sem pooblaščenec in zastopnik sultana? Ako ne mirujete, vas dam vse zapreti in temu bode sledili bastonada."

Potem se okrene proti meni in nadaljuje:

"Cenna me osmešiš pred mojimi ljudmi!"

"Cenna se pa smešiš pred menoj. Ali ni smešno, ko praviš, da sem le na pol jetnik?"

"Tvoja nedolžnost je le na polovico izkazana."

"Toraj naj ti vsa dokažeš!"

"Stori to!"

"Prav rad! Vidiš to puško in ta nož? Vsakogar, ki bi mi prepredil odpotovati, budem ustrelil ali pa zaklal. In tu je drugi dokaz. Znaš čitati?"

"Da."

"Toraj čitaj mojo potno listino, na katerj je pečat padisaha."

Pri tem mu podam imenovanico listino. Ko ugleda pečat sultana Abd ul Hamida, pritisne listino na svoje čelo, usta in prsi ter reče:

"Efendi, prav imas, ti si nedolžen. Sedaj lahko potuješ."

"Dobro, kaj se zgodi z mrtvecem?"

"Virgi ga budem v vodo. Naj ga jedo raki, ker je tebe razčalil."

"Tega ne boste storili. O njegovem smrti morate sporoditi njegovim sorodnikom, tako da bodo prišli semkaj in da ga pokopljajo, kajti na potem način mora priti k svojim prednikom. Ako pa slišim, da tega ne storite, potem javim vso zadevo vrhovnemu sodniku v Rumili."

"Si li njegov prijatelj?"

"Kaj vprašas?" odgovori Halef mesto mene. "Rumili kazi askerje je naš prijatelj in sorodnik. Moja najljubša žena je hči njegove najljubše žene. Gorje vam ako ga ne ubogate!"

Halef odide, da dovede Rija. Kjaja se pa skloni in reče:

"Aiah naj dodeli najljubši ženi tvojega spremjevalca sto let in tisoč otrok, vnučkov in pravnukov! Storiti hočem vse, kar mi ukažeš."

"To tudi pričakujem. Tudi njegovega konja in vse kar ima pri sebi mora izročiti njegovim sorodnikom."

"Vse bodo dobili, efendi."

Prepričan sem, da se to ne bode zgodilo, toda za nadaljni razvoj te stvari se ne brigam, kajti vesel sem bil, da zamoren neovirano jedalje ter zajašim takoj svojega konja, katerga sem skoraj na takem stranu način izgubil.

Začiščam in konj skoči preko potoka. Ljudje glasno zakriče in se razidejo v strahu. Halef mi sledi peš in zajaši svojega konja na drugem bregu potoka.

"Efendi, ali me hočeš obiskati?" vpraša Sahaf.

"Da, vodi nas. Vsekako hočem videti tvojega očeta."

Mi jezdimo spredaj in nam sledi vse prebivalstvo male vasi, potem, ko je kjaja ostavil posebno stražo pri mrtvecu. Pri malej Sahovje kodri rasjedimo in odidemo v notranje prostore. Koča je bila razdeljena v dve nejednaki polovici. V večjih polovicih opazim starega moža ležati, kjer nas pozdravi z očmi, ne da bi zamogel govoriti in gibati.

"Oče, to je oni gospod, o katerem sem ti pripovedoval", reče sin.

Potem se približam starčku, ga lepo pozdravim in mu podam desnico. Starč se zahvali prijaznim pogledom. Letišča je bilo čisto in tudi stari je bil čist, kar je takoj zelo redka pojava. To me je zelo vesilo in vseled tega ga vprašam:

"Razumeš li moje besede?"

Starč prikima z očmi.

"Prihajam, da vidim častitljivega očeta dobrega sina in da osredim svojega Alija."

V starčkovih očeh se posveti, kakor da bi rad nekaj vpraval in vseled tega nadaljujem:

"On ljubi Ikbalo, ki je najlepša med hčerkami dežele Rumili. Njen

oce mu je neče dat, toda jaz ga budem prisilil, da to storii. Ali gre sedaj z menoj k Ikbali."

"Efendi, je li to istina?" vpraša sedaj Sahaf.

"Da."

"Si li govoril z njo?"

"Tudi z njo materjo in otetom."

"Kaj ti je rekla in kaj je rekla njen oče?"

"Ona je rekla 'da', toda pek me je hotel prevariti. O tem ti natančneje povevam kasneje. Sedaj mi pa pokaži tvojo uro."

"Ali neče preje malo prigriznit?"

"Hvala, nimam časa, kajti kmalo se moram vrniti."

"Potem pojdi z menoj!"

Odvede me v manjši oddelek, kjer opazim mizo, ki je v teh krajih redka pojava. Na mizi stoji njegova umetnost.

"Evo, reče Sahaf, 'oglej si uro.'

Na uru še ni bilo številki. Kolesa so izrealjana iz lesa, kar je gotovo skrajno težavno delo.

"Več li, kje tiči vsa umetnost?" vpraša me Sahaf.

"Da", mu odvrnem in pokažem na prostor, kamor morajo priti kazala.

(Naloženje)

Cenik knjig,

katera se dobe v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N.Y.

DUŠNA PAŠA (pisal škof Fr. Baraga), platno, rdeča obresa 75¢, brožirana 60¢.

JEZUS IN MARIJA, vezano vlončasto \$1.50, fino vezano v usnje \$1.20, vezano v platno 40¢.

KLJUČ NEBEŠKIH VRAT, vezano v slonovinu \$1.50.

MALI DUHOVNI ZAKLAD, lagrin, zlata obresa 90¢.

NEBEŠKE ISKRICE, vezane v platno 50¢.

OTROŠKA POBOŽNOST, 25¢.

POBOŽNI KRISTJAN, fino vezano \$1.20.

RAJSKI GLASOVI, 40¢.

SKRBI ZA DUŠO, zlata obresa fino vezana \$1.25.

SRCE JEZUŠOVKO, vez. 60¢.

SV. ROŽNI VENEC, vez. \$1.00.

SV. URA, zlata obresa, fine vezana \$1.20.

VRTEC NEBEŠKI, platno 70¢, sloven. imit. \$1.50.

UČNI KNJIGI

ABECEDNIK NEMŠKI, 25¢.

AHNOK NEMŠKO — ANGLEŠKI TOLMAČ, 50¢.

ANGLEŠINA BREZ UČITELJA, 40¢.

BLEWEIS KUHARICA, fino vezana \$1.80.

ČETRTO BERILO, 40¢.

DIMNIK: BESEDNIK SLOVENSKI IN NEMŠKEGA JEZIKA 90¢.

EVANGELIJ, vez. 60¢.

GRODNICKI SLOVENSKI SPRKCIK, 25¢.

HILDEGARDA, 20¢.

HEDVIGA, BANDITOVÁ NEVESTA, 20¢.

HIRLANDA, 20¢.

IVAN RESNICKOLJUB, 20¢.

IZANAMI, mala Japonka, 20¢.

IZDAJALCA DOMOVINE, 20¢.

IZGUBLJENA SREČA, 20¢.

IZIDOR, pobjorni kmet, 20¢.

JAMAL V CARIGRAD, 20¢.

JAMA NAD DOBUŠU, 20¢.

JAROMIL, 20¢.

JURČIČEV SPISI, 11. zvezek, fino vezano, vsak \$1.00.

KAKO JE IZGINIL GOZD, 20¢.

KAKO POSTANEMO STARII, 20¢.

KAR BOG STORI JE VSE PRAV, 5¢.

NAVODILO Z